

الگوی فرمانده و مدیر موفق در ارتش جمهوری اسلامی ایران

مؤلفین:

حسین شکوهی
سلیم چمنی برآگوری

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۲

سروشناسه	: شکوهی، حسین، ۱۳۴۱
عنوان و نام پدیدآور	: الگوی فرمانده و مدیر موفق در ارتش جمهوری اسلامی ایران / مؤلفین حسین شکوهی، مسلم چمنی برآگوری ۱ ویراستار هدی مسگران.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۷ ص: نمودار (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۵۰-۵۵-۷ ریال ۱۱۵۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۶۷ - ۲۶۱
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: سرداران - ایران - اخلاق حرفه‌ای
شناسه افزوده	: چمنی برآگوری، مسلم، ۱۳۵۵
شناسه افزوده	: دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۳۰۴۹۴۵
اطلاعات رکورد	: فیبا
کتابشناسی	

عنوان: الگوی فرمانده و مدیر موفق در ارتش جمهوری اسلامی ایران
 مؤلفین: حسین شکوهی و مسلم چمنی برآگوری
 ویراستار: هدی مسگران
 طراح جلد: علی ناصری
 صفحه آرایی: امیرحسین رضانی
 ناشر: دافوس

شماره گان: ۱۰۰۰ نسخه

تعداد صفحه: ۲۶۷ ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا
 قیمت: ۱۱۵۰/۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس
 تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۱۴۱۹۱، ۰۲۱-۶۶۴۷۰۴۸۶

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفین می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلا منع است).

پیشگفتار

«فرماندهی، همان رهبری است؛ چه رهبری حساس و مهمی هم هست، این فرماندهی و این رهبری را با یک معنیت خالص همراه کنید و بدانید که با منش نظامی هم منافاتی ندارد. (بیانات رهبر معظم انقلاب، در ۲۱/۰۳/۱۳۷۶)»

امروزه اهمیت نقش فرماندهان و مدیران و تأثیر آنها در سازندگی جوامع بشری و پیشرفت کشورهای جهان، بیش از هر زمان دیگر به اثبات رسیده و این حقیقت به تجربه ثابت شده است که در میان جوامع انسانی امروز، آن جامعه‌ای توانسته است به رشد و توسعه و پیشرفت بیشتر و بهتری دست یابد که از نعمت وجود مدیران و فرماندهان لائق‌تر و داناتر برخوردار بوده است. تاریخ با نمونه‌ها و شواهدی که در این زمینه ارائه داده است، این حقیقت را تأیید می‌نماید. خداوند در آیه ۲۱ سوره احزاب می‌فرماید: «همانا برای شما در (سیره) رسول خدا الگو و سرمشقی نیکوست، (البته) برای کسانی که به خدا و روحه قیامت امید دارند و خدا را بسیار یاد می‌کنند». عملکرد حضرت داود (ع) به عنوان یک مدیر و فرمانده بر جسته، وکی از نمونه‌های دیگر این موضوع است؛ به طوری که در قرآن کریم از ایشان به عنوان پیامبر و خلیفه خدا در زمین یاد شده است. امیر مؤمنان علی (ع)، در خطبه ۱۷۲ نهج البلاغه می‌فرمایند: «همانا سزاوارترین مردم به فرماندهی، کسی است که توانترین آنها بر اجرای امور و داناترین آنها به فرمان خداوند در فهم مسائل باشد».

توجه به این نکته حیاتی است که اساس اقتدار نظامی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، متمرکز بر فرمان و تدبیر فرماندهی معظم کل قواست و به تبع آن، رفتار، شخصیت و عملکرد فرماندهان و مدیران مبتنی بر اطاعت ولایی، محور اصلی نقش‌آفرینی حقیقی آنان بهشمار آمده و الگویی موفق از فرمانده و مدیر را ارائه خواهد داد.

هدف اصلی از نگارش این کتاب، ارائه الگویی جامع و کامل برای فرمانده و مدیر موفق در ارتش جمهوری اسلامی ایران، برگرفته از اصول، ارزش‌ها و معیارهای مدنظر فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی) است تا با استفاده از این الگو، ضمن بهره‌مندی مناسب و بهینه از منابع انسانی، با یک حرکت منظم و منسجم، الگوی مدنظر در ارتش جمهوری اسلامی ایران نهادینه شده و با به کارگیری

آن، اهداف و چشم‌اندازهای تدوین شده در ارتش ج.ا.ا. تحقق یافته و مسیر رشد و تعالیٰ خصایل و ویژگی‌های فرماندهان و مدیران موفق و سربلند آن به سمت رهبری نظامی که بالاترین درجه از قدرت فرماندهی و مدیریت است، هموار گردد. الگویی که در این کتاب به عنوان نتیجه نهایی ارائه می‌گردد، می‌تواند در سیر تکامل اعتقادی، شخصیتی، ادراکی و مهارتی فرماندهان و مدیران ارتش جمهوری اسلامی ایران، به بالاترین سطح از فرماندهی و مدیریت نظامی که همان رهبری نظامی است، هدایتگر و چراغ راه باشد.

www.ketab.ir

فهرست

فصل اول: مدیریت، فرماندهی و رهبری نظامی.....	۱۳
مقدمه	۱۴
رهبر و رهبری نظامی	۱۶
ویژگی های عمدۀ رهبری نظامی.....	۱۷
صفات و خصلت های رهبری نظامی.....	۱۷
فرازهایی از وظایف رهبری نظامی.....	۱۹
فرمانده و فرماندهی	۱۹
اهمیت موضوع فرمانده و فرماندهی	۲۲
ویژگی های فرمانده	۲۲
نقش های اساسی فرمانده	۲۳
چند نکته مهم در رابطه با فرمانده	۲۳
مقایسه بین رهبری و فرماندهی	۲۴
هنر فرماندهی	۲۴
مدیر و مدیریت	۲۶
تفاوت بین رهبری و مدیریت	۲۷
فرمانده و مدیر موفق	۲۸
نظرات اندیشمندان و صاحب نظران در خصوص فرماند و مدیر	۳۱
مفهوم الگو	۳۴
اهمیت الگو در نظام تربیتی قرآن	۳۵
کار کردهای الگو در نظام تربیتی	۳۶
اهمیت الگوی فرمانده و مدیر موفق در ارتش ج.ا.ا.....	۳۷
روش شناسی پژوهشی فرمانده و مدیر موفق در ارتش ج.ا.ا.....	۳۸
مرحله اول: جمع آوری داده ها	۳۹
مرحله دوم: کد گذاری باز	۴۰
مرحله سوم: کد گذاری محوری	۴۰
مرحله چهارم: کد گذاری انتخابی	۴۰